

Sari Sarkomaa kok ym.

Kirjallinen kysymys psykososiaalisen tuen yhdenvertaisesta saata- vuudesta syöpään sairastuneille nuorille aikuisille

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa sairastuu syöpään vuosittain lähes 700 18—35-vuotiaista nuorta aikuista. Vuosina 2005—2014 uusia syöpätapauksia todettiin nuorilla naisilla jonkin verran nuoria miehiä enemmän. Nuorten aikuisten yleisimpien syöpien ennuste on hyvä. Kaikista syöpään sairastuneista 18—35-vuotiaista miehistä on viiden vuoden kuluttua sairauden toteamisesta elossa keskimäärin 85 prosenttia ja naisista 90 prosenttia. (Lähde: Syöpärekisteri)

Syöpään sairastuminen katkaisee nuoren aikuisen elämänkulun. Syövän ja syöpähoitojen fyysisten vaikutusten lisäksi sairastuminen kuormittaa mieltä. Vaikean sairauden ei ajatella kuuluvan nuoruuteen, mikä usein alleviivaa sairastuneen kokemusta ulkopuolisuudesta. Syöpään sairastuneiden nuorten aikuisten elämäntilanne vaihtelee iän ja yksilöllisen tilanteen mukaisesti. Elämään kuuluvat nivelvaiheet: lapsuuden kodista omilleen muuttaminen, toisen asteen opinnot, jatko-opintoihin hakeminen ja niiden suorittaminen, työelämään siirtyminen ja uravalinnat, toimeentulohuolet, seurustelu- ja muut sosiaaliset suhteet sekä oman perheen perustaminen voivat syöpään sairastumisen myötä aiheuttaa erityistä huolta ja kuormitusta.

Nuoret syöpäpotilaat kokevat jäävänsä yksin sairauden aiheuttamien ahdistus- ja masennusoireiden kanssa. Fyysisen sairauden hoidon lisäksi nuorille aikuisille tulisi olla saatavilla psykososiaalista tukea hoitajakson aikana ja erityisesti hoitajakson päätyttyä. Sosiaaliset suhteet, opintoihin ja työhön sekä arkeen paluu voivat vaikeutua, mikäli syövän sairastanut ei saa tarvitsemaansa psykososiaalista tukea. Nuoren aikuisen syrjäytyminen syövän sairastamisen vuoksi on paitsi inhimillinen tragedia myös yhteiskunnalle kallista.

Nuorille aikuisille syöpäpotilaille vertaistukea tarjoavat valtakunnalliset potilasjärjestöt Sylva ry ja Suomen Syöpäpotilaat ry, jotka ovat tuoneet esille psykososiaalisen tuen tarpeen ja sen saataavuudessa olevat puutteet. Psykososiaalisen tuen saatavuus vaihtelee alueellisesti ja tapauskohtaisesti. Asuinpaikka tai sosioekonominen asema eivät saa vaikuttaa saatavuuteen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä tulee varmistaa yhdenvertainen psykososiaalisen tuen saatavuus osana hoitoa asuinpaikasta ja sosioekonomisesta asemasta riippumatta kaikille syöpään sairastuneille nuorille aikuisille. Yhdenvertaisen saatavuuden mahdollistamiseksi psykososiaalinen tuki olisi kirjattava valtakunnalliseen laatusuositukseen osaksi nuorten aikuisten syöpäpotilaiden hoitoa.

Kirjallinen kysymys KK 309/2017 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa varmistetaan psykososiaalisen tuen yhdenvertainen saatavuus syöpään sairastuneille nuorille aikuisille ja

mihin toimiin ryhdytään psykososiaalista tukea koskevan kansallisen laatusuosituksen laatimiseksi?

Helsingissä 7.7.2017

Sari Sarkomaa kok
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Sari Tanus kd
Anneli Kiljunen sd
Eeva-Johanna Eloranta sd
Hannakaisa Heikkinen kesk
Anne Louhelainen uv
Arja Juvonen ps
Pekka Puska kesk
Niilo Keränen kesk
Sari Raassina kok
Jaana Laitinen-Pesola kok
Aino-Kaisa Pekonen vas
Veronica Rehn-Kivi r